

De geboorte van Jezus

Periodethema: de belofte vervuld
Lukas 2: 1-7

UITLEG VAN DE TEKST

Eerst maakt Lukas melding van wat er op 'wereldniveau' gebeurt. Op het eerste gezicht heeft dat niets te maken met het jonge, zwangere meisje in Nazareth. Maar achter de schermen schrijft hier de almachtige God de geschiedenis. De keizer van het Romeinse rijk geeft de opdracht precies op schrift te stellen hoeveel mensen er in zijn rijk wonen. Met 'de gehele wereld' wordt hier niet bedoeld de hele aarde, maar het gehele Romeinse rijk. Het motief voor deze volkstelling is waarschijnlijk van fiscale aard: zo komt de keizer precies te weten hoeveel belastinggelden hij kan innen. Keizer Augustus is de opvolger van de beroemde Julius Caesar. In het jaar 27 voor Christus komt de leiding van het wereldrijk in zijn handen. In verband met de volkstelling moet iedereen gaan naar de plaats van waaruit zijn familie afkomstig is. Zo moeten Jozef en Maria van Nazareth naar Bethlehem toe. Beiden zijn immers afkomstig uit het geslacht van koning David. Dat betekent voor hen een flinke reis van meerdere dagen. En dat nu Maria hoogzwanger is. Misschien hebben zij wel gedacht: kan het nog slechter uitkomen? Toch zit juist hier de hand van de Heere achter. Want Zijn Zoon moet in Bethlehem geboren worden. Overigens: of Jozef en Maria hier al getrouwd zijn of niet, weten wij niet zeker. Uit het engelenwoord in Matth. 1: 20 weten we dat Jozef en Maria niets in de weg stond om officieel met elkaar te trouwen. Matth. 1: 24 geeft aanleiding om te denken dat zij toen zo snel mogelijk met elkaar getrouwd zijn. In ieder geval heeft Jozef voor de geboorte van Gods Zoon geen gemeenschap met Maria gehad (zie Matth. 1: 25). Dus: al waren zij getrouwd, zij leefden nog met elkaar alsof zij 'ondertrouwd' en nog niet getrouwd waren.

Precies in de dagen waarin Jozef en Maria in Bethlehem verblijven, wordt het beloofde Kind geboren. Op ongedachte wijze wordt zo Gods belofte vervuld: zie de profetie in Micha 5: 1, waar Bethlehem eeuwen van tevoren door Micha met naam en toenaam wordt genoemd. Hoezeer deze profetie bij de Joden bekend was, blijkt wel als de wijzen uit het Oosten in Jeruzalem komen, zie Matth. 2. In Bethlehem is er geen plaats voor Jozef en Maria. Dit heeft waarschijnlijk meer te maken met de vele mensen die gekomen zijn vanwege de volkstelling dan met bewuste vijandschap. Ondertussen zet dit wel de toon voor Christus' vernedering op aarde: voor Hem is er geen plaats. Uiteindelijk vinden Jozef en Maria een plekje in een soort stal. Het woord 'stal' wordt nergens genoemd, maar het woord 'kribbe' wijst op een dierenverblijf. Misschien wordt het onderste deel van een herberg bedoeld waar de dieren gestald en verzorgd werden. Volgens heel vroege berichten uit de kerkgeschiedenis gaat het om een grot of spelonk die als stal gebruikt wordt. Hier wordt de beloofde Messias geboren.

TER OVERWEGING

1. Deze verzen getuigen eenvoudig maar onweerlegbaar dat de Heere regeert. Dat zie je niet op het eerste gezicht, evenmin als de meeste mensen het zagen in de dagen waarin de Heere Jezus werd geboren. Je moet het léren zien. Ten diepste is dat het werk van de Heilige Geest. Maar Hij wil ook u als vertellers van de zondagsschool gebruiken om de kinderen hierop te wijzen. Omdat de Heere alle macht heeft, is Hij in staat ervoor te zorgen dat al Zijn beloften vervuld worden. Omdat Hij getrouw is, zorgt Hij er ook metterdaad voor dat geen van Zijn woorden ter aarde valt.

2. Laat uw vertelling doortrokken zijn van het wonder van het kerstfeest, zoals we dat kernachtig verwoord vinden in Joh. 3: 16.
3. De Heere Jezus wilde geboren worden in de meest armoedige omstandigheden. Ook Zijn verdere leven op aarde heeft Hij Zichzelf voortdurend vernederd, zelfs tot in de dood van het kruis. Zoveel heeft Hij ervoor over gehad om onze Zaligmaker te kunnen worden en zijn.
4. Voor de Heere Jezus was er in Bethlehem geen plaats. Dat heeft hier niet te maken met openlijke vijandschap tegen Hem. Zo kan het ook zijn bij ons. Je hebt niets op de Heere Jezus tegen, maar je bent zo vol van alles waar je druk mee bent dat er helemaal geen plaats is voor Hem. Ook in ons hart moet plaats voor Hem worden gemaakt. Dan is het een heerlijk evangelie dat de Heere Jezus Zich niet schaamde om in een beestenstal geboren te worden. Hij schaamt zich ook niet om in ons hart te komen, hoe zondig het ook is.

GELOOFSLEER

De geboorte van de Heere Jezus was hetzelfde en tegelijk totaal anders dan al de andere mensen. Het was hetzelfde in de zin dat Hij als volkomen mens geboren werd. Zijn geboorte was anders, aangezien Hij ontvangen is van de Heilige Geest. De Heere Jezus deelt dus niet de lijn van de erfzonde, die de mensheid sinds Adam in zijn greep houdt. Omdat Hij zonder zonde is geboren en ook nooit zonde heeft gedaan, kan Hij onze Middelaar zijn. Vraag en antwoord 36 van de Heidelbergse Catechismus verwoordt het als volgt: 'wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus? Dat Hij onze Middelaar is en met zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt.'